

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Eszéchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI ÉS TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2:50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Beszélő sirkeresztek.

Kint az „akasztófa-domb“ körül, az úgynevezett *közös temetőben* apró fakereszteken elszáradt virágokat, szegényes papirkoszorúk szennyes foszlányait lengeti a hűvös őszi szél.

Primitív, gyalulatlan fából, ügyetlen kezekkel összerótt fakeresztek ezek, de azért lehet, hogy a hátramaradottak részére éppoly elvesztett kincset jeleznek, mint azok a csillogó márvány és gránittömbök, melyek sokaságából kiközösítve, ide kerültek a szegények, nyomorultak, elhagyottak és gonosztevők csendes hazájába.

Nincs itt virág, avagy egy csenevész fa, a melyen egy madár csicseregne a feltámadásról, az ezer alakban megújuló örök életről, a sirontuli boldogságról, a mely egyedül éltető reménye azoknak, kiknek még a jólét morzsáiból is alig jutott valami.

Mindenki, a kit utja erre vezet, el-tűnődve nézi a kiközösítetteknek ezt a kis tanyáját és a fürkésző elme keresi az okot, a mely őket a halottak rendes városából kiüzte ide.

Találgatják, egyik is, másik is, hogy a végzet mily kegyetlen üldözése lehet az, mely áldozatára még a sirban is rásüti a szegénység, a megbélyegezettek akasztófa jelvényét.

Az egyik úgy véli, hogy talán közveszélyes gonosztevők nyugosznak itt, a kiket még haláluk után is megszegyénítenek azzal, hogy a nyugalom csendes helyéről elűzik ide, a régi „akasztófa-domb“ szomszédságába. A másik azt hiszi, hogy valamely borzasztó ragályos betegség áldozatai, a melyeknek kihűlt hulláit el kell távolítani a járt helyekről, nehogy kipárolgásuk megmételjeze az élőket.

Igaza van egyiknek is — másiknak is.

Elkárhozott, bűnös lelkek tanyája ez, hogy ha bűn az, hogy valaki születni és élni mert abban a röghöz tapadt szegénységben, a hol mindenki jogositva érzi magát, hogy egyet rugjon a nyo-

morulton azért a pillantásért, a mely-lyel némi hulladékot kér a jólét morzsáiból.

Ragályos, fertőzött betegek nyugvóhelye ez, ha a nyomor és szegénység oly betegség, a melyet kerülni kell az életben, a melynek vést hozó csirái átöröklődnek a halál után is.

Azt mondják, egyedül a halál igazságos, mert félelmetes parancsszavára a milliók felett uralkodó hatalmas ur egyenlő lesz a föld porában fetregő nyomorék koldussal.

Balga, elavult gondolkozású bölcselők, kalandos röptű idealisták, a kik nem bírtok haladni a korszellemmel, ide jöjjetek!

Ide jöjjetek tanulni és megtudjátok, hogy *egyedül a pénz, — legyen az csengő arany, szennyes papiros avagy kopott nickel — egyedül ez az, a mi minden ellentétet kiegyenlít nemcsak az életben, hanem még azontul a sötét sírgödörben is.*

A mythosbeli Charon apó, a ki egy obulusért liferálta az elköltözött lelkeket a Styx folyón keresztül, utánzásra méltó példa gyanánt lebegett az egyes egyházak praktikus gondolkozású előjárósága előtt, midőn elhatározták, hogy még a halállal is csak baksis árán hajlandó megalkudni.

Ugy gondolkoztak nagy bölcsen, ha már valaki az adó és annak minden pótfizetéseinek gyönyöreitől véglegesen megszabadul, akkor legalább is méltányos, hogy a hátramaradottak fizessék meg az elköltözöttért a belépti díjat abba az ismeretlen világba, a hol nincs végrehajtó és más eféle az élet gyökerén rágódó fillokszera.

Ha nem tudják megfizetni, ha nincs elzalogosítható téli ruha, jeggyűrű, vagy párna, akkor az elköltözött nem kerülhet a tisztességes adófizetőkkel egy sorba, ki vele az ilyen csöcselékkel a hasonfajtájú nyomorultak közé.

Eddig ugyan megfért a szegény és gazdag békességben egymás mellett, — hisz a halottak nagyon csendesek, — miért kellett hát felállítani azt a gyűlö-

letes válaszfalat, mely még a sirban is az általános jövedelmi adó után osztályozza az embereket?

Miért kellett azokat, a kiknek hátramaradottai nem tudják a sírhelyért járó díjját megfizetni, elkülöníteni a többitől?

Avagy talán a temető zsugorodott össze térfogatban?

Persze a csontvázak nem kelnek ki sirjaikból, hogy tiltakozó gyűléseket tartsanak, az üres szengödrök nem tudnak már gyűlöletes villámokat lövelni és az összeszorított csupasz fogsorok közül nem tör ki az elfojtott keserűség, méltányosságot esdeklő panaszszava.

De itt vannak az élők, bölcs vezetőség; a kiket nem lehet számításon kívül hagyni.

Annak, a ki arca verejtékével keresi meg a mindennapi száraz kenyeret, a kinek szegényes vaczkáról az éhség által sajgott könnyek üzik el az enyhet adó álmod, szintén van érző szive, véreben ott lüktet a természetes kötelék ösztönszerű ragaszkodása, emlékében szintén színes virágokat fakaszt az elköltözött iránti kegyelet.

Ne hurcoljuk ki ennek a kegyeletnek fájó érzéseit a zsbivásárra kalmár kezekkel ne nyuljunk ahhoz, a mit Isten ültetett a szivekbe.

Nincs polgármesterünk!

Egy éve már, hogy vezető kéz nélkül működik Miskolcz város közigazgatásának gépezete. A napi ügyek és események gépiesen letárgyaltattak ugyan, de a város jövőjére kiható, nagyobb szabású tervek és alkotások aktái mind pihennek. Mióta azokat Soltész Nagy Kálmán volt polgármester a fiókba zárta, azóta nem nyult ahhoz senki se.

A vezető kéz hiányát minden téren érzi a város lakossága. Ezerféle szükség hangosan követeli azt, hogy a város létérdekeit érintő ügyek valahára már a haladás medrébe tereltesse. Reményünk volt, hogy ez az idő mi-

Az őszi és téli újdonságok

megérkeztek; teljes választékú angol, francia és hazai gyártmányaink legremekőbb **női ruhakelme** különlegesen szép **düchesse** szövetek, **double, scott, cybelin** és **selymek**. — Elvem csakis a leg-
jobb gyártmányok árusítása. A helyi piacon az elismert legjobb Geipel-féle ruha kelme gyárral, ugyszintén a híres Spoerry-féle lyoni selyemgyárral egyedül állok közvetlen összeköttetésben, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azok az áruk, melyeket a fenti gyárak szállítanak, **egyedül nálam**

Szőnyeg-áruház a volt Makra-féle helyiség (Máhr Károly úrral szemben).

ROSENBERG GYULA

Női divat, vászon és kelengye áruház Miskolcz, a színház-épületben.

Kivánatra fehérnemű-árjegyzéket, valamint mintacollektiók ruhakelmék és minden más czikkből készséggel ingyen és bérmentve küldök.

szerezhetők be jutányosan. Minden egyes árucikknek szigorúan szabott, **de olcsó** ára nyíltan, számokkal van feltüntetve, miáltal üzletamban **a túlfizetés teljesen ki van zárva.**

Egyben van szerenésém **kelengye- és szőnyeg-áruházamra** a hölgyközönség figyelmét tiszteltetlennel föl hívni. — Az M. Beyer & Co. bécsi legnagyobb kelengyegyáros cég **kizárólagos** raktárát bírom. — Megrendelt, kész kelengyék mindenkor megtekinthetők. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

hamar bekövetkezik, hittük, hogy Kovács Lajos minél hamarabb elfoglalhatja a polgármesteri széket, melyre őt a város választó közönségének óriási többsége elhívta. Reményünkben azonban csalatkoztunk. *A közigazgatási bíróság Kovács Lajos polgármesterré történt választását és az azt jóváhagyó vármegyei határozatot megsemmisítette.*

Most tehát igazán elmondhatjuk, hogy *nincs polgármesterünk.* És csak a jó Isten tudja, mikor lesz. A fejetlenség és az ezzel járó szerencsétlen helyzet tovább tart, tovább húzódik a város és a polgárság nagy érdekeinek kimondhatatlan kárára.

Csodálatos, hogy vannak városunk polgárai között olyanok, a kik Kovács Lajos polgármesterré történt választásának megsemmisítése fölött örülni tudnak; sőt egyik laptársunk még ujong is örömeiben. A saját nagy dicsőségének és érdemének tartja és hirdeti, hogy a választás megsemmisült. Annyira el van ragadtatva a dicsőség mámorától, hogy nagy dicsőségéből még másoknak is juttatni kész.

Hát csak had uszszék öröm-mámorában a mi szeretett laptársunk. Mi az ő örömeiből és dicsőségéből semmit sem kérünk. Mi nagyon szomorunak és lehangolónak tartjuk a mai újabb helyzetet.

Szomorunak és lehangolónak tartjuk először azért, *mert a történetek után már alig merjük remélni, hogy Kovács Lajost a polgármesteri állásra megnyerhessük,* s ez esetben kénytelenek leszünk nélkülözni azt a hatalmas munkaerőt, mely Miskolcz város jövője, virágzóvá tétele érdekében oly sokat alkotott volna.

Szomorunak és lehangolónak tartjuk a mai helyzetet másodszer azért, mert most már kezdetjük a harcztól. El sem tudjuk képzelni azt a zavart és bonyodalmas állapotot, a mi ezután kö-

vetkezik. Hol és mikor lesz ennek a vége? Találunk-e olyan embert a polgármesteri székre, a kiből — mint Kovács Lajos sziméjében — a városi polgárság óriási többségének bizalma összpontosul? Aligha! *A választási harcztól és háboru tehát újból kezdődik.* Polgár polgár ellen támad a nagy tusakodásban. Jó barátok lesznek ismét ellenségekké. És mind ennek az adófizető nép adja meg az árát. Mert a mikor az urak harcznak, háboruskodnak, annak az ára mindig a nép bőrére megy.

A választási harcztól való megkezdése fölött tehát nincs okunk és nem lehet senkinek oka örülni. Ez már igazán elmaradhatott volna. Nem ismerjük a választás megsemmisítésének indító okait és így azzal ez idő szerint nem is foglalkozhatunk. Majd ha kezeink között lesz az ítélet és annak indoklása, akkor majd elmondhatjuk arra vonatkozó nézeteinket. Ez alkalommal csak mély sajnálkozásunknak adunk kifejezést a dolgoknak ilyen fordulata felett. Nem volt arra semmi szükség, nem kívánta azt sem a jog, sem a törvény, sem az igazság, hogy Miskolcz városa újabb bonyodalomnak és zavaroknak színhelye legyen.

Őszinte szózat

Borsodvármegyéhez, akképen, hogy Hevesvármegye is meghallja és megértse.

Az Istennek jóvoltából 84 éves ember vagyok, és 60 éve annak, hogy szolgálom az egyházat és hazát, mint az egri érseki megye áldozója Nemcsak a templomi szószéken, de az irodalom terén is, belevegylve olykor a központi vagy vidéki hírlapok szerény munkásai közé, fellelkesülve a felmerülő ügyes-bajos közdolgok érdekes voltánál fogva, kisebb-nagyobb eredménnyel, nem a na gyobbacska állat szarván éneklő szunyog hangján (szántunk), de a mint a vezér táborában harcsoló önérzetes közvitész nyilatkvzik az ő felebbvalója: *Győztünk.* Mert ő is ontotta a vérét.

A helyi, közelvidéki közérdekű dolgok által hajtva, kivált ha azoknak hullámzása összefüggött a nagy haza érdekével, hoszas életpályámon volt mindig annyi bátorságom, hogy felemeljem tollamat, egyszersmind hangzatos szócsövé tegyem azt. Tettem is. Így például a közel múlt években a tiszafüredi 1000 ed évi oszlop felállításánál, melyet előbb az egyek—dorogmai révnél akartam felállíttatni.

Tárgyaltam én ennek ügyét, jóval előbb a a honfoglalás beállott 1000-ed évi ünnepélyénél Zörgettem, kérve-kértem mindenekelőtt Borsod és Hajdu vármegyéket, hogy egyesülve, kezet fogva erejöknek és az ügy méltóságának megfelelőleg emeljenek egy emlékoszlopot az említett révátjárásnál Tass és Szabolcs honfoglaló vezérek névjegyével, hol ezek Árpád fővezér megbízásából a Tiszán-tuli részek meghódítása után Szabolcs, Szatmár, Bihar hadi utjokat dicsőségesen bevégezve, lejjebb a Körösnek fordulva, onnan a Tisza eme részére visszatérő hadi utjokban végre az egyek—dorogmai révnél mentek át a Tiszán hogy Árpádnak Szerencstől a Tisza jobb oldalán lehatoló táborával egyesüljenek.

Án de e két vármegyénél a kedvező nyilatkozatot, részvétet meg nem nyerhetvén, mondtam: no ha senkinek sem kell e vidék 1000 ed évi emlékoszlop felállítására, felállítom én azt Tisza-Füreden. Mert hiszen a Tass és Szabolcs örömittasan visszatérő és győző vezérek táborozása a tiszáörvényi révátjárás tájékától kezdve Tisza Örvény, Tisza-Füred, Egyeken át egész Ohatig volt volt elterülve. Tehát ezeknek mindegyike illetékes helye volt a kérdéses oszlop felállítására. És ugy lett.

És mi történt azután? Egy borsod-miskolci lap egy pár évre előállott azzal a panaszszal, hogy az oszlop felállításának dicsőségét Borsodtól elragadta Tisza-Füred, mert engedte magát elra adtatni. Mely mulasztást úgy fog helyrehozni, ha az ezred évi végén felállítja egy másik másod ezred évi oszlopot. Vajha ez óhajlás is beteljesednék!

Most ismét elérkezett egy alkalom de már más ügyben, hogy felemeljem szerény szavamat Borsodmegyéhez, és úgy cselekszem, mint az egymás mellett lakó szomszédok egyike, látván a közös kerítés hiányait, elkiáltja magát saját udvarán, úgy hogy a panaszt meghallja a másik szomszéd is.

A buláti ut jön itt szóba, erre vonatkozik az én panaszom, mely a mező-csáthi, tisz-

TÁRCZA.

Hogy ott bolyongok...

*Hogy ott bolyongok árván, egyedül,
— Borongós estve, hűvös alkonyon, —
Hol a por ismét porral egyesül
És hervadás ül virágon, lombon...
Egy sárgult levél hullt életem ottan,
Lágy zizegással a hogy sírba szállt,
Szívem elszorult, s mint villámfolym,
Egész valómon bánat rezgett át...
... Ah!... Hát ily rövid levél — életed,
Most volt még tavasz, s már a sír befed?!*

*... Az ember élete szintén falevél,
Az élet-vihar porba tiporja,
A pusztuló táj csak erről beszél,
Erről a sírok bus, kopár orma...
Sírba szállunk mind, s ott öröm, bánat,
Gyűlölet, harag, vágy és szerelem
Kihal a szívből, fel soh'se támad,
Csak lelkeink élte örök, végtelen!...
... Hervadt virágok, hulló levelek,
Veletek én is mért nem mehetek?!*

Vajdat Szabó István.

Egy jubileum.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Álmodozom. Visszaröppen lelkem a multba, a boldog gyermekségbe; ifjabb vagyok vagy 12 esztendővel.

Ott ülök a régi főgimnázium egyik termében vagy harminczad magammal; már becsengettek, s kezdődik mindjárt a fizika óra. Az asztalon már elő vannak készítve a szerek, a melylyel ma kísérletezni fogunk s az osztály már előre bomlik, mert ilyenkor van a legjobb napunk.

A zaj egy kissé elül, várjuk a tanart. S a mint mosolygó, jóságos arczával belép, a tiszteletteljes köszönés után a méhraj egyszerre megélenkül.

Villanyos gépekkel kísérletezünk. Az ablakokra rahajtuk a fatáblákat, hogy teljes sötétség legyen a teremben s aztán hajrá, — kezdődik a multság.

Tudós professorunk a gépekkel bajlódik, mig mi a sötétben egész harcztot rendezünk. A pad tetején küzd a két ellenséges csapat; némán és szótlanul, mintha a haláltusát vívnánk, s a halk zszibongásban csak az ütések tompa puffogása hallatszik.

Tanárunk egész elmerül a gépek fölszerelésében; látni ugy sem lehet a sötétben, figyelmét pedig a kísérlet tartja lekötve, szóval mit sem vesz észre; hátul pedig folyik a háboru tovább.

De a sok vitéz közt áruló is akadt. A legnagyobb harcztban megnyílik a fa-spaléta, s mire a tudós phisikus bosszankodva pillant az ablak felé, egész elámulva látja a pad tetőn duló csatát.

A mi aztán erre a jelenetre következik, arra legjobb az emlékezés fátylát borítani. Mert szinte belepirulok még ma is, mikor eszembe jut, hogy harminczad magammal milyen poltron legények lettünk valamennyien. Lehajtott fejjel, sunyi arczczal túrtuk a fejünkre zuduló fergeteget, mindmegannyi áldozati ártatlanság; a világ legderekkabb fizikus professora pedig formálisan kétségbe esett ennyi hallatlan romlottság felett, s mély fájdalommal, de őszinte meggyőződéssel jelentette ki, hogy nem lesz egyikünkől sem jóra való ember.

A fizika után német óra következik. A nem épen rajongva várt óra lassanként szintén lepereg, s mikor a pedellus csengetni kezd, a tíz percz szünet alatt rendez nyolcz osztály tanulója olyan zszibvásárt az udvaron,

keszi, ároktői, dorogmai, bábolnai vonalon a tiszabábolnai határban, e vonalnak országos közös útja volt emberi emlékezetet túlhaladó időkben mindenha. Nem újabb keletű községi telepek ezek, mondhatnám honfoglalási ősi telepeknek. De közelebbi időt említek fel. Már a Mátyás király kora körülötti időben. Bábolna és Füred egymással perlekedett, amiért hogy a tiszafüredi nép és a váradai püspök gazgatisztja, a Szilben fekvő bábolnai erdőt pusztítja vala. — Kandra Kabos jeles tudósunk után mondhatom, hogy volt idő midőn az említett vonal lakói, a szolnoki pasának a buláti közös közlekedési úton hordták a dézsmát. Én 40 éve hogy füredi lakos vagyok. Én magam is többször átjártam-e buláti úton a bábolnai lelkész urakhoz. De még ennél is többet mondok: saját tapasztalatom szerint ez ut az ipar, mezőgazdaság és kereskedelem útja volt mindig Tiszafüredre, hogy egyebet ne említsük, kivált azóta, mióta a vasútja lévén Fürednek, egy nagy vidék kereskedelmi, ipar és mezőgazdasági vásári gyűlhelyévé kezdett lenni és emelkedni. Saját tapasztalatom szerint mondhatom: e vonalnak lakói Bábolna tüzfáját és káposztáját. Dorogma és Ároktó ölfáin kívül veszőből fonott kasait, kosarait és szénatermését részint Tiszafüreden adják el, részint a vasuti állomásra szállítják. Ezek közé számítandó a szarvasmarhák és lovak hajtása minden füredi vásár tartása alkalmával, nem különben a tiszafüredi nagyüzem használatára, és betegek is gyógyítás végett a füredi orvosokat keresik fel.

És a közzé sérelmével vajh mi történt? Az uradalom (Coburg Fülöp hercege) és bérlője Ágoston Lajos az utat sorompóival elzárta. Nem ugy cselekedett tagosításkor a hercegi uradalom, mint tett vala a szatmári püspöké. Az, ha elzárta is a közutat, adott helyette közel hozzá más paralel utat, egy kis kerülővel ugyan, de a község megelégedésével.

Emitt a községi telepek tisztességesen tagosítottak egymás között a közös utak kihagyásával, amennyire lehetett, de a hercegi uradalom nem tagosított, mert nem volt rá szüksége, de ám arra volt gondja, hogy a buláti közös ut a régi századok óta divó használatától a vonal és a környék lakosait önhatalmulag megfoszsa és elzárja. Ezen eljárás eredménye azonnal az lett, hogyha Bábolna és a többi község lakói közlekedni akarnak továbbra is Füredre, ez nekik egy napba kerül, mivel Szent-Itvának s Porosz-

lónak kell kerülniök. Holott az előtt 1—2 óra alatt jöhettek Füredre. És viszont azonképen a füredieknek.

Ezen közös utvonal bukása és elvesztése után Tiszabábolna és képviselőtestülete legkevésbé sem maradt nyugodtan, hanem 1899 év tavaszán törtévé az ut elzárása, ezt a járási főszolgabíróhoz följelentette. A járási főszolgabíró ugyanezen év jun. 24-én megtartván a helyszíni szemlét, ennek alapján meghozta az I-ső foku határozatát, hogy a községnek ezen ut használatára szüksége és joga van, és azt sem az uradalom, sem a bérlője el nem zárhatja.

De e nevezettek ezen határozatot megfelelőbbé az alispánhoz, aki az elsőfoku határozatot jóváhagyta és a felebbzöket elutasította. Az uradalom pedig és a bérlő ezen II od foku határozatot a minisztériumhoz felebbezték.

Meg kell jegyezmem, hogy már 1893-ban Bábolna képviselőtestülete megállapította az ut hálózatot és erről térképet is csináltatott. Az ut hálózat megállapítása ügyében hozott képviselőtestületi határozatot az alispán 1901 ik évében jóváhagyta. Ezt a hercegi uradalom ügyésze, Jesze István és Ágoston Lajos megfelelőbbé a vármegyei közigazgatási bizottsághoz, ahol a felebbezésnek helyt adtak és az utat az ut hálózatából törölni rendelték. Együttal értesítették Bábolna képviselő-testülete, hogy ha a már elveszett buláti utat mégis vissza akarja nyerni az uradalomtól, sajátítsa azt ki magának tőle, természetesen a saját költségén. Mi által hasonlóvá lett a helyzete ama kolduséhoz, kinek habár azelőtt szabadsága volt előbbi telepein alamizsnát kéregetni, de ha ezt tovább is akarná folytatni, váltsa meg erre a szabadalmat és az ezt jelző bádoglemezért fizesse meg a meghatározandó taksát. De ha ezt a példát kövtné a képviselőtestület, a legszánandóbb szegénységi bizonyítványt adná ki magáról, az elveszett, de még visszanyerhető jogfolytonosság ellenében.

Időközben megtörtént az is, hogy a minisztérium az ut elzárására vonatkozó és hozzá felebbezett iratokat leadta pótlás végett, mely alkalommal jelezve volt az is, hogy ezen buláti ut a hadászati utak közé is fel van véve.

Ezután az ut elzárása vonatkozó ügyet a minisztérium leadta Borsodvármegye közigazgatási bizottsághoz, III-ad foku elbírálás végett, mely bizottság, mivel már előbb a buláti utat törölte az ut hálózatból, az ut

elzárását jogosnak mondta ki. Mi által nem csak a községben ejtetett a legtátongóbb vérző seb, de azon összekötő kapcsos is, mely e két vármegyét, Hevest és Borsodot ezen ut által előbb összekötve tartotta e vidéken. Holott ez minden perpatvarkodás nélkül tovább is megmaradhatott volna, ha az uradalom a legczélszerűbben önmagára való nézve is ezen buláti ut árvizjárta területén egy széles közlekedő utat jelez és azt két oldalán hosszú élő fűzfákkal jelzi és kertezi, a vármegyét sem hozza olyan dilemmába, melyből alig birt kibontakozni.

Ki fogja már mostan, avagy ki képes ezen tátongó sebet behegeszteni, begyógyítani, bizonyára senki más, mint Borsodvármegye közigazgatási bizottsága. Üssön hát a maga kebelére egy mea culpát s hajtsa végre a teendőket. Hibáznai emberi dolog, de azt kijavítani dicsőséges hősiesség. Ugyanazért e szótat végén ismét mondom: hallja! hallja! és értse meg ezt Hevesvármegye is, nehogy neki is része legyen a mulasztások által a mea maxima culpában!

Tariczky Endre.

Az iskolai privatákról.

Mikor úgy egy-egy új hónap eljöttével a gondos családapa számot vet előzetesen gondolható és tudható kiadásával, szinte önkénytelenül felsóhajt: még az iskolai privatát elfeledtem, írjuk be azt is. Olyan önkénytelen és önkéntes adóféle ez a tanítató szüle vállán. Igaz, nem sok az az egy havi összeg, de mennyi helye volna annak a pár koronának is sok családnál!

De hát van-e értelme, haszna az iskolai privatának? Van-e paedagogiai és egészségügyi szempontból annyi előnye, mint hátránya? Mindezen kérdésekre csak egy a felelet: nincs! Miért privatáznak tehát tanítóink az iskolában? Miért járatták privatára tehát mégis a szülék gyermekeiket?

A szülök járatták azért, hogy elsősorban a legtöbb szüle felfogása szerint gyermekük meg ne bukják. (Mintha bizony privata dacára is meg nem bukhatnék.) Járattja másrészt a szülék egyrésze azért, hogy a köztudomás szerint szerény anyagi fizetéssel

hogy szinte megremegnek a vén falak is bele.

Letelt a szünet, s a mi osztályunk mintegy parancsszóra vonul a terembe föl. S ugyanazok a legények, a kik indiánus csatát rendeztünk a padok tetején, most az óra elején már csendben ülünk a padban, s csendes beszélgetés és leckeolvasás közt várjuk a tanárt. Pedig mind tudjuk a leckét; sőt ha gondoltuk is, hogy ma a tanár ur tovább magyaráz és nem lesz felelés, azért békén ült mindenki a helyén, s még a legnagyobb hecz-rendezők is elcsendesedtek.

Pár percz múlva belép a tanár. S harmincz legény a belépésekor úgy ugrik ültéből talpra, mintha sodron rángatnák; s áll peczkesen, nyugodtan addig, míg nem intett, hogy leülhetünk.

Akkor egy perczre kutató szemekkel néz végig a teremben. S jaj, ha valamin fölakad a szeme. Ha piszkos a tábla, ha por van a tanteremben, ha szemet fekszik a padlón, vagy nincs valami rendben, azt mind azonnal észreveszi. Leolvassa az arcokról, hogy ki van elkészülve s ki jött készületlenül a nebulók közül, belát a veséjébe a diákjainak, s tudja azt is, hogy teg-

nap melyik mit csinált. Aztán föl szólít vagy két legényt, hogy röviden ismételjék a mult órai magyarázatot, majd ő folytatja a megkezdett témát s megkezdi a magyarázatot. És elkezd valamelyik költőről vagy íróról beszélni, ösmerteti a munkáját, az élete történetét; rajzolja a hatást, a miket munkálkodásukkal elő idéztek; jellemzi az embereket, érinti az akkor uralkodó életfelfogást; Közben pedig leszűrődött életbölcseket, józan tapasztalatokat és értékes tanácsokat fűz a beszédjébe.

Fűszerezi humorral, élénkíti adomával az előadást, lelkes magyarázatával érdeklődést és szeretetet önt tanítványainak lelkébe a magyar irodalom iránt; az élvezetes előadás között pedig bölcs tanításokat és jó tanácsokat csepegtet az áhitattal figyelő diákok szívébe, s a harmincz szilaj legényke csak arra eszmél föl, mikor az iskola csengő bele-süviti az óra végét a nagy csendességbe.

Igy emlékezem vissza a mi magyar irodalmi óránkra, s ez a tisztelet teljes szeretet, mely minket dr. Kovács Gáborhoz fűzött, nemcsak azon az órán, nemcsak az iskolai évben, vagy a diák éveink alatt tartott; de magunkkal vittük s megtartottuk azt künn az életben is; s hala telt szívvel

gondolunk vissza ma is a mi volt tanárunkra mindannyian.

Dr. Kovács Gábor ma tanárságának huszonötödik évfordulóját ünnepli. S ha puritán gondolkodása sikerrel tiltakozott is az ellen, hogy e szép évfordulót olyan ünneppé avassák a jelenlegi s különösen a volt tanítványai, a minőnek azt mi óhajtottuk, — azt azonban nem gátolhatta meg, hogy igaz szeretettel s tiszta örömmel ne siessünk mindannyian a mai nagy napon az ő üdvözlésére.

Áldja meg őt az Isten, hogy magasztos hivatását még nagyon sokáig betölthesse. Legyen még egy egész nemzedéknek olyan igazi tanára, tanácsadója és lelki barátja, mint eddig már annyunknak volt; fakadjon utjában annyi áldás fölötte, a mennyi szép eszmét a mi szívünkbe elvetett.

Tanítson, oktasson, neveljen még hosszú ideig; neveljen az életnek, s neveljen a hazának kötelességtudó, hazaszerető hű fiakat; lobogtassa még lánglelkével a tudás világító fáklyát mindnyájunk örömeire még nagyon sokáig!

K.

javadalmazott tanítónak némi *mellékjövédalma* legyen. És csak csekély része járhatja azon egyetlen érthető szempontból, hogy gyermeke a tanultakat újból hallva, maradandóbb és több szellemi kincsekre tehessen szert. Nos tehát, minthogy a szülők részéről ezek a kétségtelen okai gyermekeik privátára járatásának, s minthogy éppen ezen legutóbbi ok sem állhat fenn valódi tény gyanánt, annak okáért én a tanítók iskolai privátózását úgy szellemi, mint testi, úgy paedagógiai, mint erkölcsi szempontból teljesen ellenzem, s több káros oldalát látom, mint hasznát. (Megjegyzem, hogy természetesen csakis elemi iskolákról szólok.)

Előre bocsátom, hogy nézetem és tapasztalatom szerint, a mely tanító tanítási idejét lelkiismeretesen megtartja, kötelességét hiven, szeretettel, jó kedvvel teljesíti, ott a figyelem felköltése által az eredményt elértnek és biztosítottnak látom, ott a külön újbóli iskolai tanításnak helyét, szükségét sem át nem látom, sem meg nem tudom érteni.

Annak a rohamos testi fejlődésben levő 6—10 éves gyermeknek minél több mozgás, minél több szabad levegő s játszás kell. A rendes iskolai idő is elég nyűg már a vérmérsékleténél tevékeny gyermekekre, az órák vége felé már nyugtalan, izgatott, alig várja, hogy szabad legyen. S ha ütött a szabadság órája, vigan fut, kiabál, lármáz, mindenféleként mutatja, hogy a szabad levegő az ő éltető eleme. És mi mégis az ilyen gyermeket (mert 99 százalék ilyen) arra kényszerítjük, hogy midőn a többi vigan megy hazafelé s pajzán örömmel játszik, addig ő hatoljon be kifáradt elmével a számtan, nyelvtan labirintusaiba, honnan csak izzadva és küzködve bír kibontakozni, kiszabadulni. De szellemére és kedélyére is nyomasztólag hat ez a sok tanítás. Nem lévén annyi szabad ideje s többet ülve figyelve, mint más, az iskolában, kedélye zárkózottabb, kimerült és nyomottabb lesz s lassan elmarad az a vidám gondatlansága, melynek látása oly örömmel tölti el a nagyokat is.

Paedagógiai szempontból is elvetendő az a privát. Mert az a tudat, hogy ő neki tanítója úgy is elmagyarázza a tantárgyakat, a gyermeket szórakozottá, figyelmetlenné teszi. A mely gyermek pedig figyelő képességének teljes fölhasználásával hallgat az iskolában a magyarázatra, annak meg nincs szüksége a privátára. Hasson tehát oda a tanító, hogy vonzó, érdekes magyarázása által a gyermek figyelmét felköltve s lekötve, már az órán értesse meg az anyagot.

De még azon káros erkölcsi hatása is van az iskolai privátának, hogy elbizakodottá teszi, különleges tekintélyt és jogokat gondol magának a privátázás folytán úgy a tanító, mint a tanuló társaival szemben. Öntevékenységre és szorgalomra sem szokik, nem ismeri meg a maga szellemi erejét, nem nevelődik önállóságra. mindent másról is késsen vár, így nem válhat belőle erős, — majdan az élet viharaival dacolni tudó — jellemű egyén.

Hogy miért tartanak iskolai privátát a tanítók? Az ő szempontjukból tekintve a dolgot, bizonyára nem azért a pár korona havi jövedelemért, tehát nem anyagi érdekből, hanem azért, hogy szerintök

gyöngébb tehetségű gyermek így külön is tanítva, annak értelme fejlesszesék, hogy így tudjon haladni a többivel s ne legyen kényszerítve az osztály ismétlésre.

Azonban a fentiek után én csak azt tudom tanácsolni szülőknek és tanítónak egyaránt, hogy a külön iskolai tanítást annak hátrányai miatt *szüntessék meg*.

UJDONSÁGOK.

— **A reformáció ünnepe.** A miskolci protestáns egyházak holnap azaz november hó 2-án ünneplik a hitújítás évfordulóját. A Kossuth-utcai ev. ref. templomban, valamint az ág. ev. templomban holnap reggel 9 órakor lesz az emlékünnepe. Az iskolák azonban már tegnap ünnepeltek. Az ev. ref. főgimnáziumban Csik Dániel vallás tanár imát, Bihary Ferenc tanár alkalmi beszédet mondott. Kovács Dezső 8-ad osztályos tanuló saját ódáját, Almássy Károly 8-ad osztályos tanuló pedig Sassy Csaba 7-ed osztályos tanuló ódáját szavalta el. — Az ev. ref. felsőbb leányiskolában a nagy teremben folyt le az ünnepély, a hol a növendékek éneke éneke után Súlyom Gyula vallás tanár imát, Tóth Pál igazgató pedig alkalmi beszédet mondott.

— **Hallottak napja.** Eredetileg ugyan katolikus ünnep volt a halottak napja, a Mindenszentek, ma azonban felekezeti különbség nélkül megüljük e napot mindannyian, hogy egy áhitatos imát mondjunk a legdrágábbjaink emlékére. A katolikus egyház nagy pompával ünnepli meg ma is e napot; gyászmisét és körmenetet tart, sőt szokásban van a körmenetkor a sírokat is kivilágítani. Tekintettel arra, hogy az idén vasárnapra esik ez az ünnep, a mikor gyászistentisztelet nem tartható. épen azért a körmenet s a sírkivilágítás az idén nem ma, szombaton, hanem holnap, vasárnap este, a gyászmise pedig hétfőn délelőtt lesz. — Itt említjük meg, hogy a helybeli szintársulat is kegyeletesen megünnepeli e napot azzal, hogy a mindszenti temetőben levő Szepessy Gusztáv, valamint a Fábrián László sírját megkoszorúzzák, továbbá gyászdalt énekelnek és emlékbeszédet mondanak a *Deéryné* Szent-Anna temetőben levő sírjánál.

— **Novemberi előléptetések.** Hivatalos Budapesti Közlöny tegnapi száma közli a novemberi katonai előléptetéseket. A helybeli tiszti karból altábornagyá kineveztetett Tomosics György vezérőrnagy. Vezérőrnagygyá Volnhoffer Emil ezredes, a 80. gyalogdandár parancsnoka. Alezredesekké: Lengyel Manó honvédségi, Neisser Ernő tüzérségi őrnagyok. Továbbá első osztályú kapitány lett Reitter tüzérkapitány. A vezérkarhoz beosztott Ursprung főhadnagy kapitánygyá lett kinevezve a 4-ik huszárezredhez és innen Brassóba helyeztetett át. Kineveztetettek még Schweisser Hugó és Brückner Arthur főhadnagyok kapitánygyá, Hess Miklós, Polovits Ede, Koffin Géza és Eichinger János hadnagyok főhadnagygyá. — A m. kir. honvédségnél kineveztek Barkassy Sándor tiszthelyettes, egyúttal áthelyezve a budapesti 1. honv. gyalogezredhez, Sassy Árpád tiszthelyettes, egyúttal áthelyezve a szatmári 12. honv. gyalogezredhez és Petróczy Endre tiszthelyettes szintén kineveztetett hadnagygyá.

— **Hivatalvizsgálat.** Vay Elemér főispán, titkárja, Répásky Béla kíséretében a megyei főszolgabírói hivatalok megvizsgálására hivatalos körútra utazott.

— **Pénzügyi bizottsági ülés.** Miskolc város pénzügyi bizottsága Soltész N. Kálmán elnöke alatt csütörtök délután ülést tartott, melyen résztvettek Horváth Lajos, Lichtenstein József, Koos Soma, Pfliegler Ferencz, Pollák Lajos, dr. Rácz György, Sugár Ignác, Katona József bizottsági tagok, Kőrös Kálmán főpénztáros és Szombati László fő-

számvevő. Az ülés tárgya volt a „Korona“ vendéglő bérletének átruházása. Reidinger Béla jelenlegi bérlő ugyanis hivatkozva korára és egészségi állapotára, kéri, hogy a „Korona“ szálló bérletét a még hátralevő időre, négy évre, átruházhassa Horváth Jánosra, a budapesti sósfürdő vendéglőjére és pedig a jelenleg érvényben álló bérleti feltételek mellett. — Horváth János a bérlet átruházás esetére kéri a négy év múltán lejárandó bérletnek hat évvel való meghosszabbítását, mely esetre hat évre évente 1400 koronával többet igér a bérletért vagyis 30,600 korona helyett 32,000 koronát. A bizottság Soltész elnök, Lichtenstein József, dr. Rácz György, Pfliegler Ferencz, Koos Soma, Sugár Ignác, Horváth Lajos felszólalása után egyhangulag azon javaslatot teszi, hogy a bérlet átruházása és meghosszabbítása azzal engedélyeztessék, hogy az új bérlő a följánlott 1400 korona évi bértöbbletet már 1903. évi január 1-től fizesse. Második tárgy volt a Kraudy-féle ház megvétele. Horváth Lajos ellenzi a vételt, mert nem tartja szükségesnek és megokoltnak. Ezzel szemben Lichtenstein József tüzetesen megokolja a vétel czélzerűségét, a mihez dr. Rácz György, Sugár Ignác és Pfliegler Ferencz csatlakoznak. A bizottság tehát — Horváth Lajos kivételével — azzal ajánlja a Kraudy telek megvételét, hogy a vételár a városháza építésére felretett alapból fedeztessék. Ezzel az ülés véget ért.

— **Felolvasás.** A Borsod-miskolci Közművelődési és Muzeumi Egyesület irodalmi szakosztályának ezen az őszön első felolvasása vasárnap d. u. 3 órakor lesz a város házában nagytermében. Porcs János, a szakosztály elnöke, a Helyesirási apróságokat, melyekről már a múlt télen is olvasott, folytatja; dr. Kovács József ügyvéd, a „Miskolci Napló“ felelős szerkesztője szabad előadást tart cím nélkül; Kopácsy B. la, a „Szabadság“ munkatársa egyik szépirodalmi dolgozatát olvassa fel. Az irodalmi szakosztály felolvasásaira díj nélkül bemehetnek mindazok, kik azon résztvenni akarnak. Az egyesület tagjai posta útján is meghívattak az egész tél folyamán tartandó felolvasásokra. — Biztos forrásból arról értesültünk, hogy a tervezet elkészítése után is sikerült az elnöknek még egyeseket a felolvasásokon való tevéteges részvételre megnyerni; ezek felolvasása január 18-án lesz.

— **Esküvő.** Arany Lipót, fővárosi hírlapíró, a Magyar Nemzet munkatársa, a Borsod-Miskolci Közlöny volt szerkesztője, tegnapi tartotta esküvőjét Veinmann Katalin székesfővárosi tanítónővel.

— **A Kölcsönös Önségélyző Hiteiszöveget** csütörtök délután tartotta rendes közgyűlését Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő elnöke alatt, mely közgyűlésen a tagok szép számmal jelentek meg. Az elnök a gyűlést megnyitván, beterjeszti az igazgatóság s a felügyelő-bizottság jelentését, s bemutatja a múlt üzleti év eredményéről szóló mérleget, mely 53.127 kor. 73 fill. tiszta nyereséget tüntet föl. Ezután az igazgatóságot választotta meg a közgyűlés, a melynek tagjai Blumenstock József, Gubás Ferencz, dr. Polatsek Vilmos és Silbiger József lettek, míg felügyelő bizottsági tagokul Kornyiczky Lajos, Roller István és Zsvkovics Antal lettek megválasztva. Gál Béla terjesztett ezután két indítványt a közgyűlés elé; hogy egyrészt a késedelmi kamat, másrészt pedig az igazgatósági és a felügyelő bizottsági tagok tagsági jutaléka szállíttassék le. A közgyűlés egyik indítványt sem fogadta el, de kimondotta azt, hogy a szövetkezet hivatalnokai részére nyugdíjszabályzatot fog készíttetni. Végül a fegyelmi és a felszámolási bizottságot választották meg, mire a közgyűlés véget ért.

— **Alapszabály-megerősítés.** Tegnapi érkezett a vármegyéhez a belügyminiszter azon leirata, hogy az Erzsébet közkórház házi- és ügyrendjét jóváhagyta és megerősítette.

— **Ujczok esküje.** November hó 2-án vasárnap reggel a katonaság zászlóval és zeneszóval kivonul a katonai gyakorlótérre (Haliczka), a hol tábori mise után az ujczok leteszik a szokásos katonai esküt. A kivonuló csapatokat Pollák ezredes vezeti.

— **A Kereskedők és Gazdák Körének évadja.** A Kereskedők és Gazdák Köre vezetősége megállapította ez idényre felolvasásainak és estélyeinek programját. Az első felolvasóestély november 15-én lesz, mely alkalommal *Gelléri Mór* kir. tanácsos, orsz. iparegyesületi igazgató fog felolvasást tartani a „Modern munkás jóléti intézményekről”, a második felolvasó dr. *Pap Dávid* ügyvéd, kiváló közgazdasági író, az Egyetértés főmunkatársa lesz, ki valószínűleg december hóban tartja felolvasását. A kereskedők és gazdák köre azonkívül e tél folyamán még néhány estélyt, Szilveszter-estén pedig egy nagyszabású házi mulatságot fog rendezni.

— **Kálvinista templom New-Yorkban.** A New-Yorkban élő református vallású magyarok vallásuk és nyelvük megtartására iskolát és templomot építettek, a mit már ez év december havában föl is fognak maguknak szentelni. De mert az építkezési költségek túlhaladták az ő anyagi erejüket, azért az ottani református pap — *Kuthi Zoltán* — útján egy fölhívást küldöttek a magyarországi összes törvényhatóságokhoz, hogy legyenek segítségükre ezen vállalkozásukban. Egy ilyen fölhívást tegnapelőtt Borsodvármegyéhez is megérkezett, s bizonyára akad itt is lelkes ember, a ki jó szívvvel adakozik azért, hogy a messze világrészben élő testvéreink magyar iskolában, magyar templomban tanulják és hallják az édes magyar szót, s hogy magyar nyelven imádkozhassanak a Mindenhatóhoz azért, hogy ott künn is, itthon is magyar maradjon a magyar.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bródy Fülöp ur Kassáról a borsod-miskolczi muzeum részére 30 (harmincz) koronát volt kegyes ajándékozni, melynek átvételét ezennel a nyilvánosság előtt is hálás köszönettel nyugtatványozom. Miskolcz, 1902. okt. 30-án. *Petro József*, a muzeum-bizottság elnöke.

— **Bosszu vagy pajkosság?** Szerdán éjjel éles zajra riadtak föl a csendőr-laktanyában s a közvetlen szomszédságban lakó emberek; egy csomó ablaküveg nagy csörömpölés között zuhogott össze, mire azonban a fölriadt lakók az utcára kitekintettek, közel s távolban néma volt az utca s embernek a lathatáron még nyoma sem volt. Mikor aztán jobban utána néztek a dolognak, akkor vették észre, hogy a csendőr-laktanya pinczeablakait verte be valaki. Lehet, hogy valami tulságosan jókedvű atyafi szórakoztatatta magát ily módon, de lehet, hogy olyan valaki töltötte ki az ártatlan ablakon a bosszuját, a kinek valami különösebb oka volt *igy* megemlékezni a csendőrségről. A rendőrség most egyebek között az iránt is érdeklődik, hogy ki az, a ki csendes éjszakán épen a csendőr-laktanya ablakait szemelte ki a beverésre.

— **Baleset.** *Majoros Ferencz* miskolczi lakos oly szerencsétlenül csuszott meg tegnapelőtt a pinczéje lépcsőjén, hogy esés közben a jobb karját eltörte. A szerencsétlenül járt embert eszméletlenül szállították lakására.

— **Budapesten elgázolt miskolczi asszony.** *Havrák István* miskolczi vasuti alkalmazott felesége tegnapelőtt rokonai meglátogatásra Budapestre utazott, hol a Teréz-köruton egy villamos kocsi elütötte. A szerencsétlen asszony oly sérüléseket szenvedett, hogy a mentők eszméletlen állapotba szállították a Rókus kórházba.

— **Tűz.** A vörös-rák s a Népkert közötti földeken tegnap reggel eddig ösmeretlen okból kigyuladt egy szalma kazal, s ugy ezt mint a közvetlen mellette levő cséplő-gépfa-részeit elhamvasztotta. A sietve megjelent tűzoltóság csakhamar eloltotta a tüzet, mielőtt a tűz nagyobb károkat tehetett volna.

— **Tanfolyam kelme és fonalfestők részére.** A budapesti m. kir. állami felsőipariskolán a jövő év elején fonal- és kelmefestők részére, ezek elméleti és gyakorlati szakismereteinek kiegészítése és gyarapítása céljából hat hétre terjedő tanfolyam rendeztetik, ha erre kellő számú iparos jelentkezik. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja e fontos és új intézményre az érdekelt iparosok figyelmét és melegen ajánlja a tanfolyamon való részvételt. A tanfolyam gyakorlati jellegű, s a résztvevők általános vegyi ismeretekben, festékek, feketítés, festés, szinezés színnyomásban fognak gyakorlatilag taníttatni. A ki e tanfolyamon részt óhajt venni, jelentkezzen a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamaránál.

— **Szüreti multság.** Hangos a szőlő hegy minden felé; javában folyik a szüret az egész környéken, s vig nótától visszhangzik a táj. Esténként tüzi játék fénye világítja be a sötét eget, zene szó hangzik itt is, ott is, szóval szüretkor vigad a magyar, természetesen kiki a maga módja szerint. *Bartos József* és *Kocsis János* miskolczi szőlős gazdák például azzal tették emlékezetessé a szüretüket hogy egy szőlő fűrt miatt ugy elrakták egymást, hogy elég lesz nekik a jövő szüretig. Különösen *Kocsis János*nak lesz elég: mert a szerető szomszédja egy szőlő karóval ugy ellátta a baját, hogy a feje is bele szakadt. A szegény *Kocsis* pedig mit tehetett mást súlyos testi sértésért bepanaszolta *Bartos Józsefet*.

— **Ipari só használata.** A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti az iparsót használó iparosokat (nyersbőr kereskedőket, béltisztítókat, cukrászokat, vendéglősöket, agyagiparosokat), hogy a Magyar keresk. részvény-társaság, mint sójövődéki vezérigynökség, az iparsót ezentul rendszerint csak száraz uton denaturálhatja, nedves uton csakis az illető iparos kérelmére. A fagylat és jegeskává készítőik részére szükséges iparsó, mint egyéb iparágaknál, 10% helyett 3% szódával denaturálható. Végül az öt métermázsát megemhaladó mennyiség pénzügyhatósági ellenzár alkalmazása nélkül rakározható.

— **Szabadlábra helyezés.** Az Amerikai Áruház csődje ügyében előzetesen letartóztatott *Rosenwasser Mórt* a kir. ügyészség vádtaadásának döntése alapján tegnapelőtt szabadlábra helyezték.

— **Betörések.** *Schlésinger József* Széchenyi utcai lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy tegnapelőtt éjjel ösmeretlen tettesek behatoltak egyik szobájába és onnan körülbelül száz korona értékű ruhaneműt elloptak. — *Kökényesdi Gergely* bejelentette a rendőrségen, hogy a Danyi völgyön levő kunyhójában valaki betört, s onnan minden elvihető tárgyat ellopott. — *Engelhardt Adolf* szállító Király-utcai lakásán is betörők jártak tegnapelőtt, s egy csomó ruhafelét és egy ezüst órát loptak el. — *Róth Sámuel* asztalos mesternek a fáskamarájából loptak ki öt hizott libát. A károsultak panaszára a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Katonai kocsik eladása.** A f. é. végével a honvédségnél feleslegessé vált kocsik elfognak adatni. Vételi ajánlatok az év végéig az illető kerületi parancsnokságnál nyújthatók be. Miskolczon 6, Egerben 2 db. régi szerkezetű 2 fogatú teljes födeles máhalkocsi adatik el. Erre a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara az érdekelteket figyelmezteti.

— **Végzetes verekedés.** *Orosz János* kömüves és *Csermák György* bérkocsis addig politizáltak szerdán este a Seper szálló előtt levő bérkocsi állomáson, amíg a politizálásból veszekedés, a veszekedésből verekedés lett. Hogy hogy nem verekedés közben az ostor a pallér kezébe került, aki aztán addig hadonászott vele, amíg a *Csermák* bal szemét kinem szurta, aki viszont kést rántott elő, hogy azzal bosszulja meg magát az ellenfelén, végül is az utca népe vetette

magát a verekedők közé, s míg a dühöngő kocsist nagy nehezen lefoglák, addig *Orosz János* kömüvest átadták a rendőrnek.

— **Vessző-seprő szállítás.** A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége [1903. évben szükséges 60.000 db. nyirfa-vessző-seprő szállítására pályázatot hirdet. Kedvező ajánlatok esetén 1904. és 1905. évre is megkötetik a szerződés. Ajánlatok f. é. november 20-áig nyújthatók a debreczeni üzletvezetőséghez. Erre a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara az érdekelteket figyelmezteti.

— **Köszönetnyilvánítás.** A borsodmiskolczi közművelődési és muzeumegyesület muzeumbizottsága hálás köszönetet mond az ujabban beérkezett ajándékokért, u. m.: 1. *Czeglédy Eszter* urhölgytől 1 drb ezüst pénz, egy antik emlékérem. 2. *Dobrik Kálmán* urtól 5 drb rézpenz. 3. *Feyér Endre* ügyvéd urtól egy régi okmány. 4. *Nagy Géza* urtól 3 drb régi okmány. 5. *Zalay Adolf* urtól 15 drb ásvány. 6. *Szobránczy Samu* urtól 3 drb papírpénz, 3 drb ezüst, 4 drb rézpenz. 7. *Irányi Sárika* urhölgytől egy lepke. 8. *Czeglédy Elek* urtól egy drb 1/4 firtos ezüst pénz. Miskolcz, 1902. október 30-án. *Petro József*, a muzeumbizottság elnöke.

— **Késelés.** *Korut Ferencz* sajó vámosi és *Kovács József* sajó-kereszturi gazdaemberek a jól sikerült hetivásár után egy buza-teri korcsmában akarták a napi fáradsalmukat kipihenni. Pihenés közben aztán előbb alaposan bepálinkáztak, aztán pedig verekedni kezdtek még pedig amugy borsodiasan élesre fent bicskákkal fölfegyverkezve. A hősi viadal nem is soká tartott; pár pillanat alatt annyira összeszurkálták egymást, hogy harc képtelen lett mind a kettő. A verekedő atyfiakat a rendőrség vette pártfogása alá.

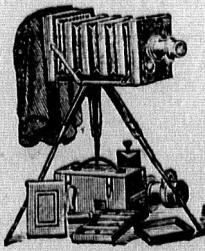
— **Megugrott betörők.** *Trustyán Gábor* gyári munkás a Mátyáskirály-utcában lakik, s a többi között arról nevezetes a szomszédai előtt, hogy három remek kis hizója van; de olyan három hizó, a milyen nincsen akárki fiának. Nos és valakinek épen erre a három disznóra fájult meg a foga; s éjnek idején megtisztelték a gazda udvarát, hogy elhajtsák a jó kinézésű sertéseket. *Trustyán Gábor* azonban fölébredt a zajra, s mikor látta, hogy négy ember a disznóolat fészegeti, revolverével a nyitott ablakon a levegőbe lött, a mire a négy vitéz ugy megrémült, hogy villámgyorsan tűntek el a sötét éjszakában.

A legszebb és legszerencsésebb házak egyike Budapesten a Király-bazár a Ferenctiek-téren, mely dusan aranyozott homlokzatával valóságos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes helyiségben van a Budapesti Takarékpénztár osztályosjegyeladási osztálya, a hol legutóbb a — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy fönyereményt fizettek ki a szerencsés sorsjegyvevőknek. Jelenleg a posta ismét özönnével hozza a megrendeléseket ezen szerencsés bankháznak, miután az új húzás már november 24-én történik. Ott a legkisebb rendelést is pontosan intézik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyedsorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozatott, még nem bánta meg.

DUNKY FIVÉREK

cs. és kir. udvari fényképészeknél

Miskolcz, Városháztér 20. sz. a.

művészi kivitelű fényképek készülnek mindennap este 6 óráig.

ha sötét van műfénynél.

Műkedvelők részére friss vegyszerek és száraz lemezek kaphatók.

Tea, rum, cognac, kétszer tisztított **spiritus, likőr- és rum-essenciák** legkitünőbb valódi minőségben.

Fenyő-illat s más **szoba-illatok.** — Valódi csukamájolaj, fehér 1 K 20 f., sárga 1 K.

Illatszerek, pipere-szappanok nagy választékban.

SZABÓ BÉLA

pipere-szappangyáros győgyáru s illatszert-üzletében
Miskolcson.

Színház, művészet.

Kedden „Niobe“-t s egy helybeli szerző kis monológját „Rendez-vous előtt“, szerdán az „Asszonyregiment“-et, csütörtökön pedig a jó öreg „Suhancz“-ot játszották.

A három előadás közül a legjobb mindenestre a legelső előadás volt, a miben nagy része van magának a darabnak is. Mert „Niobe“ még nagyon sokáig egyike lesz a legkitünőbb bohózatoknak, a mi angol szerzőtől valaha csak megjelent; míg a szegény „Suhancz“ már meglehetősen lejárt a magát, az „Asszonyregiment“ pedig orfeumon kívül csak ott képes elérni valamelyes hatást, a hol egy regiment szép leányt tudnak ragyogó uniformisokba felöltöztetni. Egy kapitány — ha még olyan vitéz is, — diadalra egymaga nem viheti kis seregét; s ha még aztán a kapitány ur sem állja meg helyét teljesen, akkor aztán vége van a regimentnek, vége van a kapitánynak, de vége van a darabnak is.

A keddi estét Lédig Árpád verses monológja, a „Rendez-vous előtt“ nyitotta meg. A kis igényű, rövid monológot *Baracsy Rózsi* játszotta le ügyesen.

Ezután „Niobe“ következett. Az előadás csinos, kerekded, összevágó volt. Jó volt *Miklóssy Ilona*, mint Niobe, az életre kelt szobor; de kitünő volt *Szadai* mint Dunn Péter, diszkrét és megnyerő volt a felesége *W. Ágh Ilona*, valamint *Almási Iza* a Miften Magda szerepében.

Sokkal gyengébb volt az „Asszonyregiment“ szerdai előadása. Nem volt jól diszponálva *Szalkay* a Mandl Móni szerepében, de határozottan nem találta meg a helyes hangot *Sziklay Szeréna*, mint Éjszaki Emila, a vállalkozó szellemű primadonna. Közepes volt a *Hetényi Lábasa* is, s így történt, hogy a szépen hasított uniformisok dacára a közönség egy percze sem melegegett föl az egész estén. Hogy mégis teljes kudarczal nem végződött az előadás, az egyedül *Tábori Fridának* volt az érdeme, a ki egyik mellékszerepben zajos tapsot kapott tüzes, szilaj toborzó tánczáért. Sőt e tapsoknak egész tüntetésszerű jellege volt; s bár tartózkodunk ez alkalommal az összehasonlítástól, azt azonban konstatálnunk kell, hogy ez az este nem növelte a *Sziklay Szeréna* babérait.

Jobb volt ennél a csütörtöki előadás. A „Suhancz“ című szerepében *Haller Irma* aratott figyelemreméltó sikert ugy elevenen játékaival, a mint csinos énekével. Megjegyezzük különben itt, hogy a kisasszony fölépéseit a legnagyobb figyelemmel kísérik minden alkalommal, s csodálkozva látjuk, hogy minő másképp játszik akkor, ha egy-egy megfelelő szerephez jut, s milyen más ismét akkor, ha nem neki való darabokban játszik. Szeretnénk, ha az igazgató több figyelemmel lenne a szereposztásokra is a többek között, s nem tenné ki a társulat egyes tagjait annak, hogy meg nem felelő darabokból hamis véleményt nyerjen a közönség az illető hölgy művészetéről.

Emilt *Csöreg* játszotta kitünően; *Horváth Kálmán* mint az öreg tábornok, *Tábori* mint *Morrén báróné*, *Szadai* pedig fűszeres *Durand* szerepében nyújtottak sok élvezetes pillanatot.

Mindezek után még azt óhajtjuk megjegyezni, hogy az előadások nap-nap mellett

üres ház mellett peregnék le. Hogy ennek mi az oka, azt az igazgatónak, mint kitünő üzletembernek tudnia kell. Mert vagy jobb műsört kell elővenni, vagy ha gyengébbek a darabok, a darab ócskaságát az előadások értékével kell kipótolni; de hogy egy csomó régi, vagy újabb, de rossz darabot lásson a közönség, azokat is eltekintve egy-két jobb szereplőtől, a közepesen aluli előadásban, azért ugyan nem nagyon fogja törni senki magát. Az igazgatónak nem hatodik énekénőt kellett volna szerződöttni, hanem egyet, s inkább más kettő helyett; akkor majd másképp nézne ki esténkint a színház néző tere. — A mostani előadásokat a tegnapi előtti *Suhancz* diszlete jellemzi legjobban, mikor egy *Szajna-parti palota* terraszáról a folyó túloldalán a török korabeli *Budavár* képe látszik.

Rend, figyelem, gondosság nincs semmi irányban; az egyes esték lejátszódnak s így a közönség napról napra csak jobban elhidegül a társulat iránt.

K

CSARNOK.

A Hortobágyon*

Multság a csárdában.

Leírta: *Simon János.*

Bealkonyodott.

A nap „hervadt rószája“ lehull a ködös távlatban alig-alig látszó *Mátra* haloványkék láncolatai mögött. Az esthajnali csillag feltetszik az égen, elővezetve az alig észrevehetőleg uszó báránnyelűk mögöl szemérmesen kipillantgató csillagok nyárait, melyek képei lágyan ringatóznak a *Hortobágy* folyó csendes vizében.

A halászkok tanyájáról jövök, mely csak itt van a folyóparti füzesek közt, hová a csárda kertje majdnem egészen lenyulik. A kunyhó előtt lobogó tűz messze elvilágol, körülötte sürgölődnek az estebéd készítésével. Engem is marasztott volna a gazda egy kis halászlére, de megköszöntem neki, mivel már elébb az épen velem egyidejűleg a *Hortobágyi* csárdában tanyázó bikavizsgáló bizottság hívott meg vendégül, melynek két új tagja ma este adja a beiktatási közvacsorát. Mikor délután a környéken való kószálás céljából elhagytam a csárdát, meg kellett ígérnem, hogy estére visszatérek hozzájuk.

Itt is volna már az ideje.

Nem tudtam eltelni a tiszta májusi este szépségeivel, a byroni „fürdő“ csillagfény, tűnő szürkület“ lekötve tartott. Megállottam még a folyó partján s hallgattam a halászelegény furulyálását, mely a víz mellett igen messze tisztán elhallatszik.

A nóta nemsokára elhallgatott; azután csendesség lett. Valamely összeteregt gulya méla kolompszava bongott még alig hallhatóan; falu, város nincs olyan közelben, hogy az estharang zúgásából egy elhaló akkord is idetévedhetne. A kert fái egy szerelmes fülemile epedez, egyet visit olykor a magasban a bibicz, le-lecsap az alantörptü sirály a sima víztükörre, melynek csillogó fodraiból felszökik egy-egy virgoncz hal. A víz széleken sötétlő bozótokból kivillannak itt-ott a bujdosó habok, meg-meglocsanva az eleikbe ütköző sások hosszú kék levelein,

* Folytatás a „Szabadság“ f. é. 52—56. számaiban megjelent hasonló című közleményeknek.

melyek a partok közelében buján tenyésznek. Ott barnállanak feljebb a folyóba sülyesztett „kupujskák“ tetejei, ezek a fűzfavesszőből font siralomházak, melyek a rabul ejtett halaknak egyideig még életben való tartására készültek.

A nagy, kilencz boltozatos ivű köhid mellett felhaladva az országútra, bandukolok a balra elég közelben fekvő csárda felé.

Az épületben zene hangjai csendülnek meg. Megállok s kissé távoldadról hallgatom a pusztára kiáradó hegedű-szót. Lágyan felsír az este csendjében, hogy:

„Hortobágyi pusztán fúj a szél.“

Majd egy másik szép hallgató nóta:

„Kilenczet ütött az óra, este van,
Haza mennék, jaj de nagyon setét van.
Gyere, rózsám, gyujtsál gyertyát!
Mutasd meg az országutját:
Merre van?“

Most is a fülemben csenge ez a nekem kimondhatatlanul tetsző, igénytelen dal szívbelepódzó édes-bus melódiája.

... Elpihen a hur; sebesen lépdelek a csárda felé. A kerítésül szolgáló karámon és oszlopos ámbituson áthaladva, betoppnok az ivószobába, melynek ablakábar ott pislog a kis olajlámpa, az errefelé igyekvő pusztai utasok halvány vezéresillaga.

Itt a boglyakemencze mellett az ajtóval szemben levő kerek- és a falak mellett nyújtózkodó két hosszú asztalnál fehér és kék inges pusztai atyafiak beszélgetnek bor és pipaszó mellett. Távól tőlük egy ablakos tót vacsorál juhturóval száraz kenyeret, két nadrágos pasasz — talán vándorlegény — már feküdni készül a söntés mellett — az asztal alá. Nem tudom: mikor alszanak el?

Épen az a kép tárul fel előttem, a mit *Petőfi* „A csárda romjai“-ban a régi alföldi csárda belső világáról festett. Hogy a kép teljes legyen, megjelenik a vándordiák is, ki azonban nem settenkedik a még ugyan elég takaros, de már nem épen menyecske kocsmárosné körül; van jól dolga, mikor itt forgolódik a kocsmárosné fiatal menyé, no meg a csárda fénypontja: tüzről pattant serdülő leánya, a szép *Esztike*, a ki számára debreczeni diákkolegáim csókukat is küldtek általam s a kivel már tegnap este vacsora alatt megkötöttük a barátságot.

Most egy jól konzervált debreczeni czivis karon ragad és beteséssel a benyitó szobába, a honnan zaj hallatszik s a hova a csárda fehérszemélyzete hordja a sok tálát, tányért, boros üveget és poharat.

— Már azt gondoltuk, — morfondál az öreg — hogy megszökött tőlünk ez a garabonczás diák!; de — lám! — mégis csak visszacsalta a hegegűszó.

— Hej, uram bátyám! bittal se lehetett volna engem ma este innen távolítani, a hol szép lány, bor, jó vacsora, vidám társaság, a tetejébe meg muzsikaszó várakozik a magamszörű legényre.

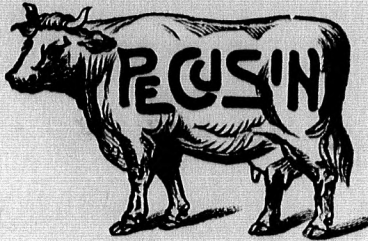
— Ez már beszéd, ezt már szeretem hallani — dörmögi a bácsi. — Hanem jó, hogy el nem készt ősém uram, már épen talál a gazdasszony. A füstös *Rimoczi*, a ki most es'efelé vetődött ide *Nádudvarról*, már rá is brügetett egy étvágycsináló nótára.

(Folyt. köv.)

Kitünő

sertéshizlaló szer;

kiváló hizlaló szer.

Takarmánypótlék minden háziállat részére: ló, bika, ökör, tehén, borjú, birka, sertés, kecske és szamár, kutya, liba, kacsa és minden fajtájú tyukok részére.

1/2 kilós csomag 1 korona.

4 próbacsomag franko 4 kor.

Hizlaló szer gyár

BÉCS

IX/2. Bleichergasse 6.

Raktár Miskolcson

Dr. Resofszy Emil gyógyszerésznél és Schwartz Edénél.

Árverési hirdetmény.

A miskolczi ugynevezett **K** csoportbeli legelőtulajdonosok igazgatósága részéről közhírré tétetik, hogy a tulajdonát képező **Zsebepáston** levő 7 hold, 822 négyszögöl területű kaszálónak több évekre való bérbeadására **folyó hó 9-én d. u. 4 órakor** a mezőgazdák egyletében, Palóczy-utca 7. sz. alatt nyilvános árverés fog tartatni, melyre az érdekelteket tisztelettel meghívom.

idb. Izsó István
gazd. elnök.

Miskolczi termésű, jó
édes must

kapható

MAYER JÓZSEF vendéglőjében
40 kr. literenként.

Minden szombaton disznótor és friss hurka és kolbász kapható.

Hol voltál Barátom??

Voltam a Sötétkapu alatt

GIRET BÉLA

selyemfestő, művegyészeti tisztítónál;

oly gyönyörűen tisztította ki a ruhámat, hogy nincs Miskolcson olyan üzlet, ahol oly **sikeresen tisztítanak**, mint **Giret Bélánál**. Hiszen Barátom, az ő műhelye is **gózerőre van berendezve** és azóta oly olcsón tisztít és fest. — Nem is tudom, hogy tudja oly olcsón és olyan jól megcsinálni.

Isten véled Barátom, **Giret-et** igen ajánlom.

Szobafűtésre és háztartási czélokra

A. KAZINCZI SZÉN

a legalkalmasabb.

Megrendelések most már nem a régi címre, hanem **hozzám intézendők**, mert a **kazinczi kőszénbánya r. t.** miskolczi raktárát a **gömöri pályaudvaron** én vettem át.

Telefon 175.

Kazinczi kőszénbánya r. t. képviselője

FODOR.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek.

Hol kapjuk
a legjobb

Czipőt?

Kétségtelenül
Kazinczy-utca 5. szám alatt
a Seper-szálloda mellett, a

Bőripari Termelő Szövetkezet
- árúcsarnokában. -

Tegyen mindenki próbát és meggyőződhetik arról, hogy az ott vásárolt czipő

szabásban: **elegáns,**
kivitelben: **szolid,**
anyaga: válogatott **színanyag,**
választék: **bőséges** és

nem drágább

mint a boltokban árusított bécsi rongy.

Minden czipő kézi munka és miskolczi termék.

Aki magyar és szereti nemzetét: nálunk vásárol.
Aki idegen rongyért pénzt ad ki: magának árt, mert rosszat vásárol.
Aki idegent vásárol: koldusítja nemzetét, mert a pénz kivándorol az országból.
És a pénz atán vándorol a nép is. Ebből legyen már elég.

Pedig már anyai pénz vándorolt ki, hogy idehaza allig maradt mutatónak.
Ami pénzt a magyar föld terem, maradjon a magyaré.
A magyar fogyasztás pedig legyen a magyar kisiparé.
A magyar ember pedig vásároljon czipőt nálunk, mert a nálunk vásárolt czipőt

miskolczi iparosok készítik. — Tehát magyar ipar és helyi ipar!

Tea és rum

Kiváló finom

kapható kis és nagy mennyiségben **Weidlich Pál** kereskedésében „a fekete kutyához”
MISKOLCZON.

Tea 5 kg. vételnél rendkívül olcsón.

Árjegyzéket készséggel küldök.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezekre 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és esemegefajokból, tajtiszván, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés. Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kuleszal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztató végett színes fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bermentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelező-lapon tudatja, mely, nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. **Dícszemetek.** Két éves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Érmell ki Első Szőlőoltvány-Telep” Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Telefon 97. Hirdetmény.

Jelentem a tisztelt polgártársaknak, hogy a gömői pályaudvari üzletemet feloszlattam a városban, a közönség nagyobb kényelmére,

Vay-ut 1. szám alatt,

a Feuerstein Márkus-féle gabona-udvarba helyeztem át, hol kipróbált jó minőségű szennel, a legeslegolcsóbb árákkal léphetek t. vevőim elé.
Íme áraim 100 kg.-ként számítva:

Szendrőlí darabos ... .. K 90	S.-Tarjáni vagy terennei darabos, finom és nem durva szén ... .. K 2-
Szendrőlí koczka ... .. K 80	Val. porosz kovács-szén K 3 80
Szendrőlí-Salgótarjáni v. terennei vegyíték-szén (ideálisan jó szobafűtésre) ... K 1 20	Porosz darabos szobafűtési szén K 3 30

Házhoz szállítom métermázsáját 16 fillérért.

Megjegyzem, hogy érdekelt oldalról az új szendrőlí szénre terjesztett kedvezőtlen híreknek éppen az ellenkezője igaz s hogy ezt bebizonyítsam, mindenkinek, ki eziránt hozzám fordul, (akár levelező lapon, akár telefonon avagy személyesen) ingyenesen szállítok házhöz egy próba-mintát. **Kocsirakományok legolcsóbb banyaárban.** Megrendelés levelezőlapon, telefonon csupán e czímen:

Miskolczon legolcsóbb, tessék a többi hirdetésekkel összehasonlítani.
Emődi József szénkereskedő Miskolczon

BARTA JENŐ

Előnyös vétel folytán

alkalmi eladás

December hó végéig.

Női divat- és vászonáruház

MISKOLCZ

Vidéki rendelmények pontosan lesznek összeállítva.

I. csoport:	
Duplaszéles ruhakelme ... .. mtrje	20 kr.
angol posztó	48 "
125 cm. széles angol cheviot	65 "
125 " " moppé	78 "
125 " " costüm kelme	67 "
125 " " zibelin, legujabb	1 10 "
125 " " gyászkelmek	58 krtól
125 " " homespun	73, 95, 1-, 1 66

Angol kelmékben újdonságok.

II. csoport:	
Mosó blous bársony ... .. mtrje	58 kr.
Gyapju blous flanel	48 "
Mosó luxur-selyem esikos	67 "
Legszebb blous-selymek	1 08 "
Jó mosó divat-barchend	18 "
80 cm. széles sport-flanel	17 "
Gyönyörű Velour flanel	26, 38 "
Szövet barchend	30, 36, 40 "
Cosmanosi snürl barchend	30-45-ig

III. csoport:	
1 vég elefánt vászon 23 mtr.	3 50 kr.
1 " orso 23 "	4 "
1 " rumburger 5/4 széles 23 mtr	5 "
1 " duna siffon 5/4 " 23 " női fehérneműekre	5 20 "
1 drb lepedő egy szelben, darabja	1 "
1 vég jó kanavász 23 mtr.	4 80 "
1 kávés abrosz 6 szalvétával	1 20 "
1 fehér virágos damaszt teríték	2 80 "
6 drb szepességi törülköző	1 50 "
6 " jó portörölő vászonnál	60 "

IV. csoport:	
60 cm. széles futószőnyeg 22, 28, 40 kr. — 60 cm. széles manila-szőnyeg 50, 60 kr. — 90 cm. széles manila-szőnyeg 60, 80 kr. és 1 frt. Tapestry, Pelusch szőnyegek, valamint nagy szalon-szőnyegek gyári árban. — 1 nagy strapa szőnyeg 200+300, 2 90. — 1 Pelusch-szőnyeg 200+300, 12 60. — 1 ablak függöny 2 szárny szövetből 1 20-tól feljebb. — Csipkefüggönyök 18 krtól feljebb. — 1 nagy creton paplan 1 90. — 1 finom cachmer paplan 3 50. — 1 finom selyem paplan 9 -. — 1 ágy garnitúra, 2 ágy 1 aszt. 3 frittól feljebb.	

Férfi és női alsó trico ing vagy nadrág drbja 62 kr. — Fegyházban kötött női, férfi, és gyermek-harisnyák pottendorfi pamutból 6 p. 1 50 kr. — Mesés szép női ing-blousok flanelből 75 krtól, szövetből 1 frt 75 kr., bársonyból 3 frittól és selyemből 3 frf 25 kr.

Verseny nélküli árak.

Kész női és férfi-fehérneműek, zsebkendők, gallér és kézelők.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.